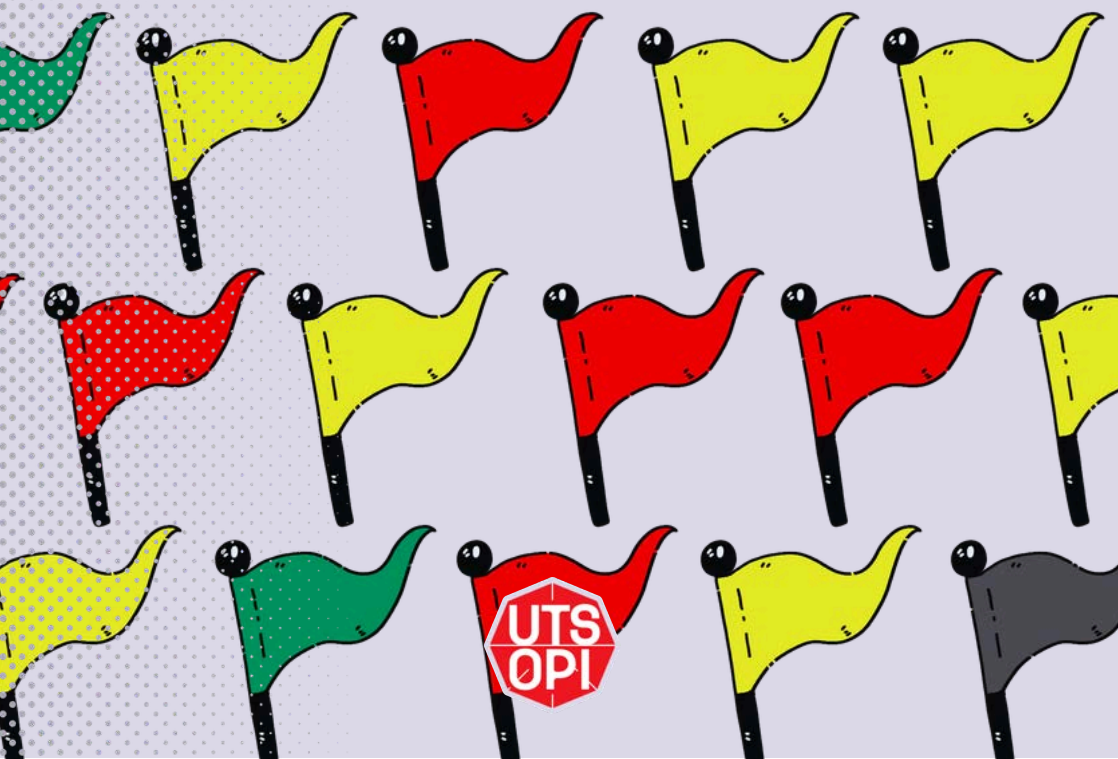
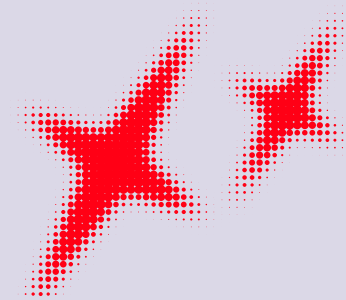

HET VLAGGENSYSTEEM VOOR SEKSWERK

DOOR UTSOPI, DE BELGISCHE UNIE VAN SEKSWERKERS

Inhoudsopgave

INLEIDING	5
Wat is het Vlaggensysteem?	6
Waarom hebben we het nodig?	6
Hoe werkt het?	7
Voor wie is het?	7
De zes criteria van het Vlaggensysteem	8
Wederzijdse toestemming	9
Vrijwilligheid	10
Respectvolle overeenkomst	11
Kader: Over stigma	12
Functioneringsniveau	13
Context	14
Impact	15
Kader: Sekswerk, risico en impact	17
Aandachtspunten	18
Kader: Wisselende rollen	19
VOORBEELDEN	20
Voorbeeld 1: Het standaardvoorbeeld	21
Voorbeeld 2: Pijpen zonder condoom in een privéhuus	23
Voorbeeld 3: Cruisen door het park	26
Voorbeeld 4: BDSM in de dungeon	29
Voorbeeld 5: Seks ruilen bij de dokter	32
Voorbeeld 6: Werkgever in ongepaste kleding	35
Voorbeeld 7: Seks zonder bescherming	38
Kader: Seks zonder toestemming	41
Voorbeeld 8: Drugs en onverwachte wurkseks	42
Voorbeeld 9: Dreigen met het verspreiden van seksueel expliciet materiaal	45
Kader: Belaging en het verspreiden van beelden	48
Voorbeeld 10: Stealthing (het stiekem afdoen van een condoom)	49
NAWOORD	52

Colofon

Deze gids kwam tot stand in de periode 2022-2026. Het is een antwoord op de vraag van sekswerkers naar een hulpmiddel om te weten hoe om te gaan met situaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

UTSOPI baseert zich op het Vlaggensysteem van **Sensoa**, het Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid. Dit Vlaggensysteem maakt seksueel grensoverschrijdend gedrag bij volwassenen beter bespreekbaar aan de hand van vlaggen in vier kleuren. Het systeem helpt om de problematiek van seksueel grensoverschrijdend gedrag aan te pakken en preventiebeleid te verbeteren.

Aan het schrijven van deze gids gingen meerdere ontmoetingen met de organisatie Sensoa vooraf. De gids werd verder ontwikkeld in samenwerking met de medisch-sociale hulpverleningsorganisaties **Violett** en **Boysproject**. De finale versie van deze gids werd ter goedkeuring voorgelegd aan Sensoa.

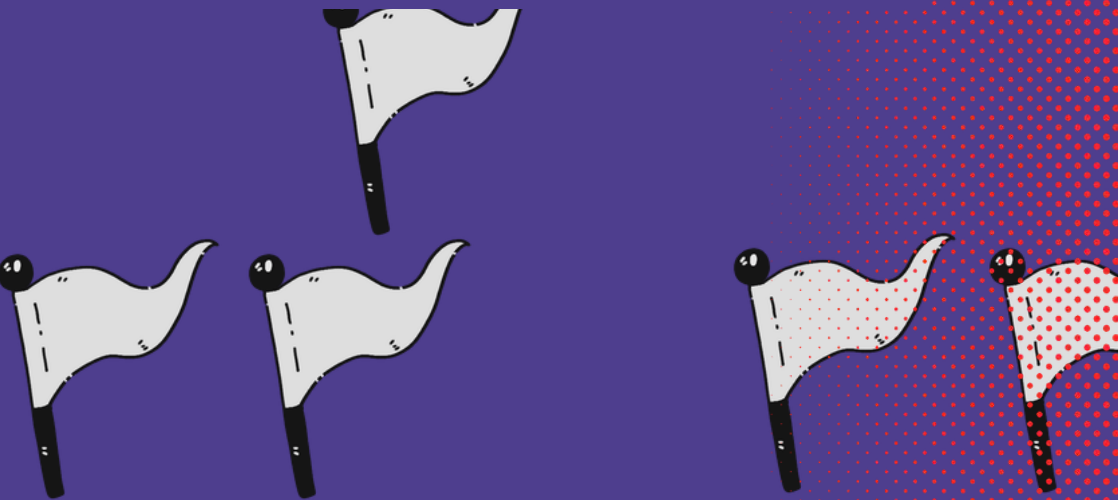
© VZW UTSOPI 2026

Alle rechten voorbehouden. Alles uit deze publicatie mag worden overgenomen mits correcte bronvermelding (artikel 15a Auteurswet). Deze publicatie kan gedownload worden op de website van de organisatie (utsopi.be).

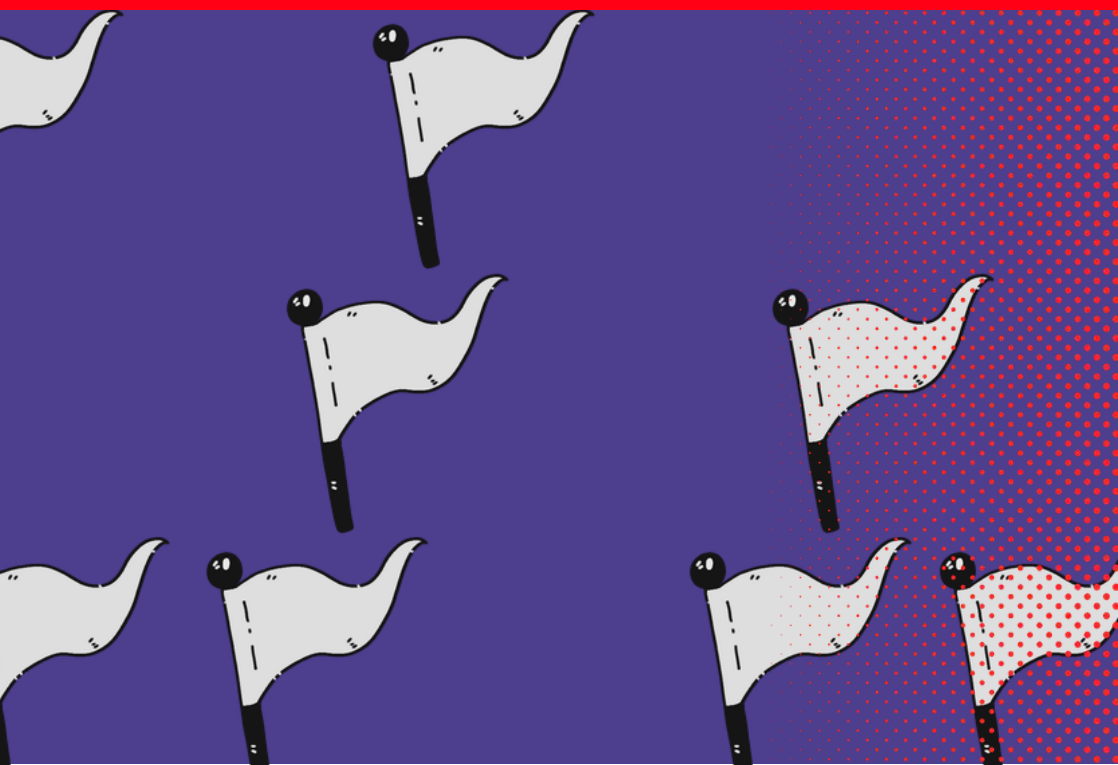
Redactie: Lola Docx en Daan Bauwens
Idee: Lola Docx
Vormgeving en illustraties: Daphné Davin

Verantwoordelijke uitgever: UTSOPI vzw
Aarschotstraat 208
1030 Schaarbeek

UTSOPI, Aarschotstraat 208, 1030 Schaarbeek, België. E-mail: info@utsopi.be.

INLEIDING

Wat is het Vlaggensysteem?

Het **Vlaggensysteem** is een hulpmiddel dat ontwikkeld werd door Sensoa, het Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid. Het helpt om **seksueel grensoverschrijdend gedrag** te beoordelen en te begrijpen.

Waarom hebben we het nodig?

De wet beschermt iedereen, maar de wet is zwart-wit: iets is legaal of het is dat niet. Indien iets gebeurt zonder je toestemming, is het altijd illegaal. Toch is het vaak erg moeilijk om te bewijzen dat iets zonder toestemming is gebeurd. Helaas blijven slachtoffers vaak in de kou staan.

Situaties kunnen soms ook erg onduidelijk of genuanceerd zijn. Het is niet altijd even duidelijk of iets grensoverschrijdend was of niet. De realiteit is vaak heel complex, in verschillende tinten grijs.

Het Vlaggensysteem biedt een houvast om na te denken over wat er precies is gebeurd. Het helpt om situaties te beoordelen en te begrijpen. Het is geen bestraffend instrument, maar bevat leidraden om een gesprek aan te gaan met de andere persoon. Het kan helpen om de juiste woorden te vinden om de ander te wijzen op wat jij hebt ervaren als grensoverschrijdend.

Het is ook belangrijk te benadrukken dat het Vlaggensysteem geen uitspraken doet over een persoon of over iemands algemene gedrag. Het helpt om gedrag te beoordelen binnen een specifieke situatie of binnen een concreet incident. Het gaat erom wat er op dat moment gebeurde. De bedoeling is dat je, aan de hand van het Vlaggensysteem, in gesprek kan gaan over wat gebeurde.

Hoe werkt het?

Het systeem geeft aan de hand van kleuren aan of een bepaald gedrag gepast is of niet.

Groen: Het gedrag is gepast, niet grensoverschrijdend.

Geel: Het gedrag is licht ongepast en licht grensoverschrijdend.

Rood: Het gedrag is ongepast, het is ernstig grensoverschrijdend.

Zwart: Het gedrag is helemaal niet gepast, het is zeer ernstig grensoverschrijdend.

Let op, het Vlaggensysteem doet ook geen uitspraken over wat wettelijk is en wat niet. Voor meer informatie over je rechten verwijzen we door naar onze gidsenreeks *Know Your Rights*.

Voor wie is het?

Het Vlaggensysteem is nuttig voor **iedereen die met seks en intimiteit** te maken heeft.

De versie van het Vlaggensysteem die je nu aan het lezen bent, is een aanpassing van het oorspronkelijke Vlaggensysteem aan de context van sekswerk. Zowel sekswerkers als hun klanten hebben er baat bij om op een bewuste en respectvolle manier met grenzen om te gaan.

Het Vlaggensysteem is ontwikkeld om je eigen grenzen én die van anderen te verkennen en te respecteren. Op die manier kan grensoverschrijdend gedrag in de toekomst vermeden worden.

De zes criteria van het vlaggensysteem voor sekswerkers

Het Vlaggensysteem beoordeelt gedrag aan de hand van **zes criteria**. Om een groene vlag te behalen, moet elk criterium positief beoordeeld worden. Hoe meer criteria geschonden worden, hoe meer grensoverschrijdend het gedrag is.

In deze gids werd het criterium 'gelijkwaardigheid' uit de oorspronkelijke gids van Sensoa vervangen door 'respectvolle overeenkomst'. Dat deden we omwille van de volgende reden: 'gelijkwaardigheid' uit de oorspronkelijke gids van Sensoa gaat over het feit of alle betrokkenen aan elkaar gewaagd zijn wat betreft macht, ervaring, leeftijd, fysieke, cognitieve of emotionele ontwikkeling. Wanneer er een ongelijke machtsverhouding is, kan daar misbruik van gemaakt worden. In sekswerk gaat het echter om een transactie tussen personen die wel of niet even ervaren of geprivilegieerd zijn. Gelijkwaardigheid is minder van tel wanneer het om een transactie gaat tussen sekswerker en klant. De nadruk ligt daarom hier niet op gelijkwaardigheid, maar op het **expliciet en wederzijds respecteren van de gemaakte afspraken**.

1. Wederzijdse toestemming

Seksueel gedrag is gepast als alle betrokkenen duidelijk akkoord gaan en zich er goed bij voelen.

Toestemming betekent dat iedereen bewust en vrijwillig instemt met wat er gebeurt. Dit kan mondeling, bijvoorbeeld door het uit te spreken van de woorden “Ja, dat wil ik”. Dat kan ook non-verbaal, bijvoorbeeld door terug te flirten als iemand met je flirt.

Wanneer je toestemming geeft, moet je eerst weten waarmee je instemt. Je hebt informatie nodig. Indien je niet weet waar je mee instemt, is toestemming

onmogelijk. Akkoord gaan moet een geïnformeerde beslissing zijn.

Het is niet omdat je akkoord gaat met één handeling, dat je daarom met alle andere handelingen akkoord gaat. Toestemming moet altijd duidelijk en specifiek zijn. Bovendien is toestemming momentafhankelijk: je kunt je toestemming op eender welk moment intrekken, zonder daarvoor een reden te hoeven geven.

Voorbeeld

Je hebt online een afspraak gemaakt met een klant. Wanneer je de klant ontmoet, merk je dat er iets schort. Je voelt je ongemakkelijk bij deze persoon. Het is niet omdat je eerder hebt ingestemd met de afspraak, dat je de klant moet nemen. Je kan op elk moment je toestemming intrekken, zonder te moeten uitleggen waarom.

Meer weten?

De Belgische strafwetgeving werkt ook op basis van het principe van toestemming. Lees er meer over in onze gids *Know Your Rights*.

2. Vrijwilligheid

Seksueel gedrag is gepast als er geen druk of dwang is.

Toestemming geven betekent dat je een keuze maakt uit vrije wil, zonder druk, chantage, misleiding of dwang. Als dat niet het geval is heb je geen vrijwillige keuze gemaakt.

Als je “nee” zegt, moet dit altijd meteen gerespecteerd worden. Als iemand blijft aandringen tot je “ja” zegt, is er geen sprake van een vrijwillige keuze.

Voorbeeld

Een klant wil met je tongzoenen. Jij wil dit niet. De klant blijft aandringen, zo lang tot wanneer je zegt dat het oké is, gewoon om er vanaf te zijn.

Het is ook mogelijk dat je instemt omdat je verdere negatieve gevolgen wil vermijden. Dat noemen we *secundair verlies*:

je geeft je instemming, niet uit vrije wil, maar omdat je bang bent voor de gevolgen van een weigering.

Voorbeeld

Een klant vraagt je om orale seks zonder condoom. Je wil dit eigenlijk niet, maar gaat toch akkoord omdat je merkt dat de klant zich zenuwachtig gedraagt en duidelijk een opvliegend karakter heeft. Je doet het om een boze reactie te vermijden. Hier is geen sprake van vrijwilligheid.

3. Respectvolle overeenkomst

Seksueel gedrag binnen de context van sekswerk is oké wanneer de afgesproken voorwaarden worden gerespecteerd.

Sekswerk is werk. Net als bij een andere baan, moeten er duidelijke afspraken worden gemaakt tussen de betrokkenen en moeten ieders grenzen worden gerespecteerd. Dit maakt deel uit van een professionele aanpak.

De sekswerker bepaalt wat hij of zij aanbiedt en kan de dienstverlening indien nodig aanpassen of beperken. De klant weet vooraf wat de dienstverlening inhoudt. Beide partijen begrijpen de regels en stemmen ermee in deze na te leven.

Voorbeeld

In veel vormen van sekswerk wordt er op voorhand betaald. Als een klant dat negeert en aandringt om pas achteraf te betalen, respecteert die de afspraken niet.

Dit principe geldt niet alleen voor de relatie tussen een sekswerker en een klant. Ze gelden ook voor andere professionele interacties, bijvoorbeeld tussen een sekswerker en een uitbater, een chauffeur of een arts. Ook daar worden afspraken gemaakt

die gerespecteerd moeten worden. Wanneer er duidelijke machtsverschillen zijn, zoals bij contact tussen een sekswerker met de politie of een werkgever, is het extra belangrijk dat deze afspraken gerespecteerd worden.

Over stigma

Eerder in deze gids hadden we het over het feit dat verschillen in leeftijd, migratieachtergrond, gender, sociale klasse en privilege minder van tel zijn wanneer een situatie beoordeeld wordt tussen sekswerker en klant. Het gaat namelijk om een transactie. Het volstaat dat de overeenkomst gerespecteerd wordt.

Tegelijk is het belangrijk om oog te hebben voor het stigma op sekswerk. Dit stigma kan ervoor zorgen dat sekswerkers minder snel hulp gaan zoeken in het geval iets misgaat, wegens schaamte. Het kan ervoor zorgen dat klachten, bijvoorbeeld bij een dokter of politie, niet serieus zullen worden genomen. Soms krijgen sekswerkers bij hulpdiensten nog te horen dat ze zichzelf in gevaar hebben gebracht en dus zelf verantwoordelijk zijn voor wat

hen is overkomen. In situaties van grensoverschrijdend gedrag staan sekswerkers nog vaak alleen.

Hierdoor kan de machtsverhouding toch van tel zijn. Vanaf wanneer een klant misbruik pleegt of geweld gebruikt, bestaat de kans dat de sekswerker geen hulp zal zoeken of vinden wegens stigma. Daarom moet er altijd aandacht zijn voor stigma binnen dit criterium.

4. Functioneringsniveau

Seksueel gedrag is aanvaardbaar als het past bij het functioneringsniveau van iedereen.

Dit gaat over iemands vermogen om een situatie mentaal, lichamelijk en emotioneel te begrijpen. Als iets past bij je functioneringsniveau, betekent dit dat je begrijpt wat veilig of grensoverschrijdend is voor jezelf en voor anderen, dat je hiernaar kunt handelen en dat je ervoor kiest om zo te handelen.

Soms kan iemand op een bepaald moment een situatie niet

goed inschatten, bijvoorbeeld door alcohol, drugs, sterke emoties, depressie, een manische periode, burn-out, trauma of een verstandelijke beperking. In die gevallen is het functioneringsniveau niet oké. Ook taalproblemen kunnen invloed hebben, bijvoorbeeld omdat het moeilijker wordt om te begrijpen waar de grenzen van iemand anders liggen of om je eigen grenzen duidelijk te maken.

Om het functioneringsniveau te beoordelen, kun je twee vragen stellen:

1. Kan de persoon begrijpen wat veilig is en wat grensoverschrijdend is voor zichzelf en voor de ander?
2. Zo ja, handelt de persoon er dan ook naar?

Als het antwoord op een van beide vragen “nee” is, dan is het functioneringsniveau niet oké.

Voorbeeld

Een klant stelt voor om samen coke te snuiven. Tijdens de seks laat je zaken toe die je anders nooit zou toelaten en achteraf heb je spijt. Door het gebruik van de drugs was je eigen functioneringsniveau niet oké.

Het tijdelijk vergeten of niet respecteren van de sociale regels door middelengebruik of alcohol is geen verzachtende omstandigheid. Het is niet omdat iemand kampt met een verslaving, dat deze persoon fysiek of psychologisch geweld mag gebruiken. Het gebruik van middelen kan dit soort grensoverschrijdend gedrag

verklaren, maar dat maakt het daarom nog niet aanvaardbaar.

Hetzelfde geldt wanneer sterke emoties zoals verdriet of woede ongepaste reacties veroorzaken. We kunnen daar begrip voor opbrengen, maar deze emoties rechtvaardigen nooit gewelddadig gedrag.

5. Context

Seksueel gedrag is oké als het past bij de situatie en omstandigheden.

Seks moet plaatsvinden in een geschikte context, dus in een situatie en op een plaats waarin het hebben van seks algemeen aanvaard is, met respect voor de privacy van alle betrokkenen.

Het is niet oké om ontblote

geslachtsdelen of expliciete handelingen te laten zien aan anderen tegen hun wil of zonder dat ze daar vooraf hebben mee ingestemd. Seks in het openbaar kan iets zijn wat een klant wil, maar zorg er in dat geval altijd voor dat niemand jullie kan zien.

In intieme kring, of op plaatsen waar iedereen weet dat die seksuele handelingen zal te zien krijgen - denk bijvoorbeeld aan themafeesten of clubs - is de

context wel passend. Iedereen die daar aanwezig is, wordt geacht te weten wat ze kunnen verwachten wanneer ze naar zulke plekken gaan.

Voorbeeld

Je klant wil seks hebben op het balkon aan de voorkant van het appartement, met uitzicht op straat. Het is een goed zichtbare plaats, waar jullie te zien zijn door alle voorbijgangers. Je weigert. De klant stelt voor om seks te hebben op het balkon aan de achterkant. Je ziet dat er burens in de achtertuin zitten met kinderen. De context is nog steeds niet oké.

6. Impact

Seksueel gedrag is oké als niemand er schade door oploopt.

Seksueel gedrag mag geen schade veroorzaken.

Grensoverschrijdend gedrag kan leiden tot fysieke schade (bijvoorbeeld schrammen of wonden), psychologische schade (bijvoorbeeld vernedering, schaamte of angst), of sociale schade (bijvoorbeeld isolement of uitsluiting).

Impact of schade kan soms pas veel later duidelijk worden.

Wanneer iemand ineens angstig wordt of erg veel verdriet voelt, kan dat veroorzaakt zijn door gebeurtenissen die zich maanden of zelfs jaren ervoor hebben afgespeeld.

Je kan ook jezelf schaden door iemands grenzen niet te respecteren. Je kan overmand worden door schuldgevoelens.

Je riskeert reputatieschade. Het zou kunnen dat klacht tegen je wordt ingediend en dat er juridische gevolgen zijn.

De impact of schade bij grensoverschrijdend gedrag is vaak groter en ernstiger:

- naarmate het gedrag intiemer is;
- wanneer grensoverschrijdend gedrag meerdere keren voorkomt;
- als je angst ervaart;
- hoe meer mensen op de hoogte zijn of betrokken raken.

Voorbeeld

Een klant stuurt de foto's van je annonce door naar je ouders en vrienden, die niet wisten dat je aan sekswerk deed. Het gaat om intieme foto's en de gevolgen zijn enorm: je ouders wensen je niet meer te zien en je verliest een deel van je vrienden. De impact is bijzonder ernstig.

Ten slotte

Ook wie goede bedoelingen heeft, kan schade toebrengen. Als je bijvoorbeeld iemand een dikke kus geeft om je affectie en enthousiasme te tonen, kan dit de andere eventueel doen schrikken of nare herinneringen oproepen. Dit betekent niet per se dat je iets fout deed, maar het is belangrijk om bewust te zijn van het ongemak van de ander en erover in gesprek te gaan met die persoon. Zo leer je bij over de grenzen van de ander.

Sekswerk, risico en impact

Let op bij dit criterium:

Iets dat risicovol is, kan een grote impact hebben. Maar het is niet omdat je een risico wil nemen, dat het daarom niet oké is. Een risico nemen kan je doen groeien en kan ook positief zijn.

Sekswerk is een goed voorbeeld:

Er zijn risico's aan verbonden. Maar het kan je ook doen bijleren en doen groeien. Het is niet omdat aan sekswerk risico's verbonden zijn, dat het daarom negatief is. En misschien nog belangrijker: alleen omdat je sekswerk doet, betekent dat niet dat het jouw schuld is als er iets grensoverschrijdend gebeurt. Als je misbruik of geweld meemaakt, is dat steeds de verantwoordelijkheid van de pleger, niet van jou.

Wees je wel bewust van de risico's van sekswerk, informeer je grondig. Zorg er steeds voor dat je in geval van nood steeds terecht kan bij anderen (vrienden, familie, collega's, hulpverleners) die op de hoogte zijn van het feit dat je aan sekswerk doet. Isolement is een grote risicofactor in sekswerk, een sociaal netwerk is broodnodig.

Aandachtspunten

We hebben de zes criteria van het Vlaggensysteem leren kennen. De bedoeling is nu dat we verschillende situaties beoordelen aan de hand van deze zes criteria.

Een situatie krijgt een groene vlag indien alle criteria oké zijn. Een situatie krijgt een gele, rode of zwarte vlag indien één of meer criteria niet oké zijn. We geven een gele vlag aan licht seksueel grensoverschrijdend gedrag, een rode vlag aan zwaar seksueel grensoverschrijdend gedrag en een zwarte vlag aan zeer ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Hou bij je beoordeling rekening met de volgende aandachtspunten:

- De vlag is géén optelsom van alle criteria. Bekijk de ernst van het gedrag, eerder dan alle criteria die (niet) oké zijn bij elkaar op te tellen.
- Beoordeel steeds het gedrag van de persoon en niet de persoon zelf. Het is niet omdat iemand iets doet dat niet oké is, dat de persoon daarom slecht is.
- Beoordeel het gedrag van de persoon tijdens deze situatie en niet alle andere gedragingen van de persoon in andere situaties.
- Ook al zegt je buikgevoel dat het een rode of zwarte vlag is: overloop altijd eerst alle criteria. Dan pas kan je een vlag toekennen.
- Is de situatie complex, of gebeurde er veel na elkaar? Zijn de rollen gewisseld (zie kader)? Het kan helpen om een tijdlijn te maken van wat er precies gebeurd is. Zo kan je alle opeenvolgende gebeurtenissen analyseren en het gedrag stap per stap beoordelen.

Wisselende rollen

In complexe situaties kunnen rollen verschuiven: het is niet omdat iemand slachtoffer is van grensoverschrijdend gedrag, dat die op een later moment niet zelf grenzen van anderen kan overschrijden, bijvoorbeeld uit boosheid of wraak. Slachtoffers kunnen zo plegers worden.

Het is ook niet omdat iemand zelf grenzen heeft overschreden, dat die persoon daarom geen slachtoffer meer kan zijn. Daarom is het belangrijk om elk incident afzonderlijk te bekijken en te beoordelen aan de hand van de criteria van het Vlaggensysteem.

Voorbeeld

Een klant van je neemt zonder je toestemming foto's tijdens jullie date. Je staat herkenbaar en naakt op die foto's. De klant stuurt de foto's door naar een vriend. Die vriend boekt ook een date met je. Tijdens die date toont hij je de naaktfoto's die hij ontvangen heeft. Uit wraak stuur je de hele chathistorie en alle mailverkeer met de klant naar zijn echtgenote en werkgever.

VOORBEELDEN

In dit hoofdstuk vind je **enkele algemene situaties** terug, alsook enkele complexe situaties die uit het leven gegrepen of **waargebeurd** zijn. Bij die laatste gaat het om situaties die ons voorgelegd werden door sekswerkers of hulpverleners in de sector. Ze dienen als voorbeeld om het Vlaggensysteem beter te begrijpen en te leren gebruiken.

Voorbeeld 1

Het standaardvoorbeeld

Een klant spreekt af met een sekswerker in een hotel. Op voorhand worden afspraken gemaakt over wat zal gebeuren en tegen welke prijs. Alles verloopt volgens plan en beide partijen zijn tevreden.

 We beoordelen het gedrag van de klant.

Toestemming

De partijen hebben vooraf duidelijke afspraken gemaakt over de diensten en de prijs. De klant hield zich aan deze afspraken. **Er is wederzijdse toestemming.**

Vrijwilligheid

Er is geen sprake van druk, dwang of manipulatie van de kant.

Respectvolle overeenkomst

De klant wil seks en genegenheid, terwijl de sekswerker een inkomen wil verdienen. De afspraken over de diensten en de prijs worden van tevoren besproken, zodat alles duidelijk is voor beide partijen tijdens de date. Beide partijen houden zich aan de afspraak en **de klant behandelt de sekswerker met respect.**

Functioneringsniveau

In dit geval begrijpt de klant de situatie goed en gedraagt hij zich er op een gepaste manier naar, dus **het functioneringsniveau is oké.**

Context

Sekswerk vindt plaats in een gepaste setting, waar seksuele diensten verleend worden tegen betaling. Dit past binnen de professionele context van sekswerk.

Impact

Door zich respectvol op te stellen, is het gedrag van de klant niet schadelijk voor de sekswerker. **De impact is oké.**

ALGEMEEN BESLUIT: GROENE VLAG

Deze situatie voldoet aan alle principes van het Vlaggensysteem.
Dit voorbeeld krijgt **een groene vlag.**

Voorbeeld 2

Pijpen zonder condoom in een privéhuus

Een koppel baat een privéhuus uit en heeft sekswerkers in dienst. Klanten stellen vaak de vraag om zonder condoom gepijpt te worden. De uitbaters antwoorden aan de klanten dat dit geen probleem is, zonder dit te bespreken met de sekswerkers. Enkele sekswerkers zijn niet akkoord en weigeren. Bijgevolg hebben ze veel minder klanten.

We beoordelen het gedrag van de uitbaters.

Toestemming

De uitbaters antwoorden aan klanten dat in hun privéhuys zonder condoom gepijpt kan worden. Maar aan de sekswerkers wordt niets gevraagd. Een aantal sekswerkers gaat hiermee akkoord en pijpt zonder condoom, maar mogelijk doen ze dit niet volledig vrijwillig (zie de volgende criteria). Het is niet zeker of de sekswerkers voldoende geïnformeerd zijn over de gezondheidsrisico's van pijpen zonder condoom. Als zij akkoord gaan zonder die kennis, is hun toestemming niet geïnformeerd en dus niet geldig. **De toestemming is op meerdere vlakken problematisch.**

Vrijwilligheid

De sekswerkers lijken de vrije keuze te hebben om te weigeren om te pijpen zonder condoom. Van echte vrijwilligheid is echter geen sprake omdat de sekswerker zich onder druk gezet kan voelen. Die zou inkomen kunnen verliezen door een daling van het aantal klanten, en diens goede verstandhouding met de uitbaters staat op het spel.

Respectvolle overeenkomst

De uitbaters zijn verantwoordelijk om te zorgen voor een veilige en eerlijke werkomgeving voor de sekswerkers. Toch besluiten zij dat klanten orale seks zonder condoom mogen hebben, zonder dit met de sekswerkers te overleggen. De grenzen van de sekswerkers worden genegeerd en hun inkomen wordt beïnvloed. Er is geen respect voor de afspraken of veiligheid van de sekswerkers. **Er is geen respectvolle overeenkomst.**

Functioneringsniveau

De uitbaters weten wat veilig of schadelijk is, maar kiezen er toch voor om de belangen van klanten en inkomsten boven het welzijn van de sekswerkers te stellen. **Het functioneringsniveau is niet oké.**

Context

Pijpen zonder condoom komt voor in sekswerk en is gepast in deze context. Daarbij moeten we wel benadrukken dat dit geen vanzelfsprekendheid mag zijn.

Impact

De uitbaters ondernemen niets om ervoor te zorgen dat wie pijpen zonder condoom weigert, hier geen negatieve gevolgen van ondervindt. De houding van de uitbaters zorgt ervoor dat de sekswerkers het risico lopen op minder inkomsten of het verlies van hun werkplek. Er zijn gezondheidsrisico's voor sekswerkers en klanten, met eventueel blijvende gezondheidsproblemen. **Er zijn verschillende risico's op negatieve impact.**

ALGEMEEN BESLUIT: GELE VLAG

Sekswerkers hebben steeds het recht om te bepalen welke diensten ze aanbieden en welke diensten ze weigeren. Dat recht moet worden gegarandeerd.

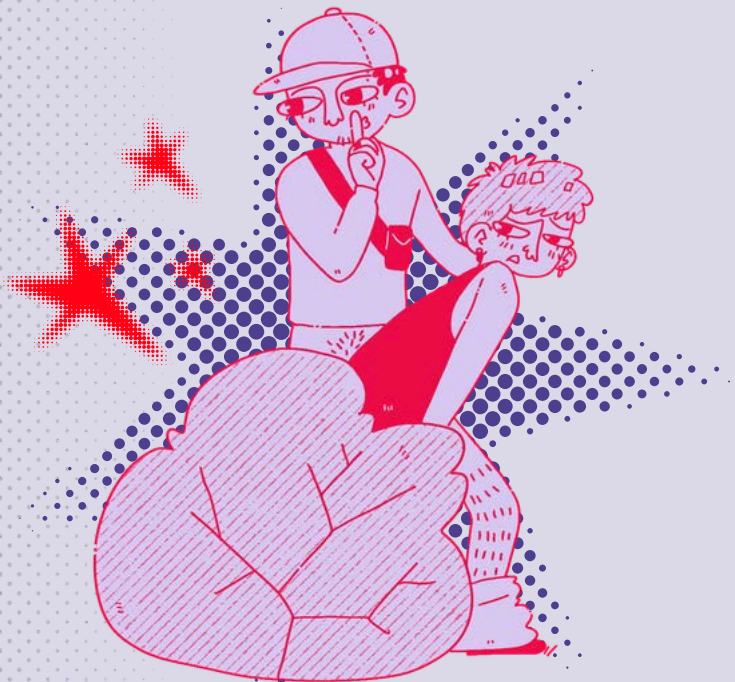
Uitbaters hebben de verantwoordelijkheid om een werkomgeving te creëren waarin sekswerkers vrij kunnen aangeven welke diensten ze al dan niet willen aanbieden. Wanneer pijpen zonder condoom als vanzelfsprekend wordt beschouwd, ontstaat er druk: de sekswerker zal misschien akkoord gaan uit angst om de werkplek te verliezen of om minder te verdienen. De vrijwilligheid en de toestemming komen in het gedrang.

Het is daarom cruciaal dat uitbaters hun medewerkers ondersteunen in de keuzes die ze zelf maken en dat ze pijpen zonder condoom niet beschouwen als vanzelfsprekend. In plaats daarvan zouden ze kunnen zorgen voor een sfeer van open communicatie, waarin ook over risico's gesproken kan worden en waarin sekswerkers en klanten correct geïnformeerd worden.

Voorbeeld 3

Cruisen door het park

Een man gaat naar een openbaar park op zoek naar seks en ontmoet daar een mannelijke sekswerker. Het park is de plek waar de sekswerker meestal werkt. Ze spreken af om seks te hebben op een afgelegen plekje achter een struik midden in het park.

 We beoordelen het gedrag van de klant.

Toestemming

De klant heeft seks met de sekswerker met toestemming van die sekswerker. **De toestemming is oké.**

Vrijwilligheid

De klant maakt geen gebruik van dwang, leugens of manipulatie om de toestemming van de sekswerker te verkrijgen. **De vrijwilligheid is oké.**

Respectvolle overeenkomst

De klant is op zoek naar seks en genegenheid, terwijl de sekswerker een inkomen wil verdienen. De klant en de sekswerker spreken op voorhand af om seks te hebben op een afgelegen plekje achter een struik. Beiden begrijpen wat er zal gebeuren, en de afspraak wordt tijdens de ontmoeting nageleefd. **Er is een respectvolle overeenkomst.**

Functioneringsniveau

De klant kan zich er echter van bewust zijn dat voorbijgangers onbedoeld seksuele handelingen in het openbaar zouden kunnen zien, maar neemt dit risico toch. In dit specifieke geval moeten ook andere factoren worden meegenomen: mannelijke sekswerkers hebben minder mogelijkheden om op veilige plekken te werken, en homofobie zorgt voor de behoefte aan anonieme ontmoetingsplekken, zowel voor de klant als de sekswerker. Rekening houdend met de concrete mogelijkheden heeft de klant de situatie dus zo goed en veilig mogelijk proberen te maken. **Het functioneringsniveau kan in dit geval als acceptabel worden gezien.**

Context

De seks heeft plaats op een openbare, zichtbare locatie. De kans bestaat dat voorbijgangers onvrijwillig getuigen worden. **De context is dus niet oké.**

Impact

Seks in het openbaar is op veel plekken illegaal. Hierdoor loopt de klant het risico op arrestatie of andere juridische problemen. Door te kiezen voor een zichtbare plek brengt de klant ook de sekswerker in gevaar voor arrestatie of juridische

problemen. We moeten ook denken aan de mogelijke impact op toevallige voorbijgangers. Het onvrijwillig zien van seks kan negatieve gevolgen hebben voor sommigen. **Er is mogelijk een negatieve impact.**

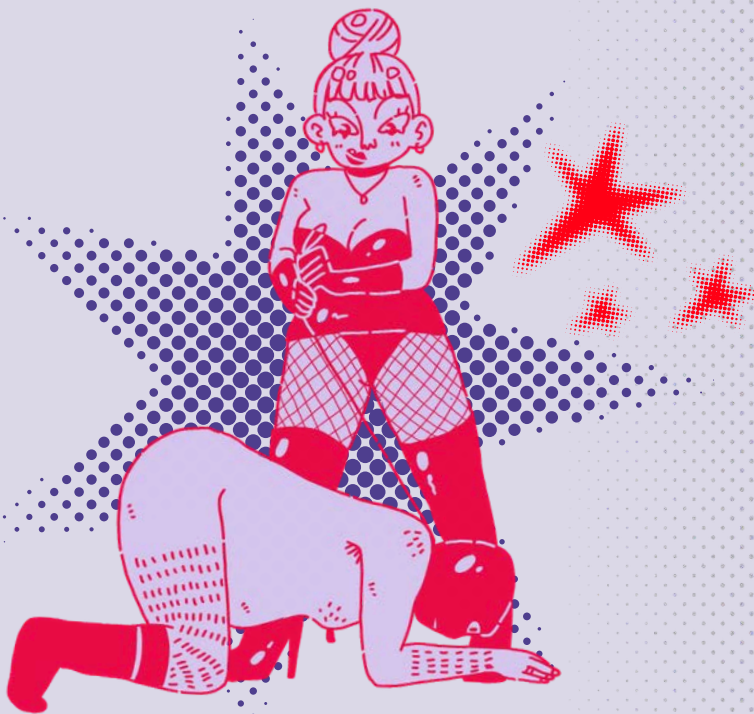
ALGEMEEN BESLUIT: GELE VLAG

Wat vrijwilligheid en toestemming betreft, is het gedrag van de klant helemaal oké. De seks gebeurt vrijwillig en met toestemming. Maar de keuze voor een openbare plaats brengt risico's met zich mee. Voorbijgangers die toevallig getuige zijn, kunnen hierdoor gechoqueerd zijn of er aanstoot aan nemen. De klant en de sekswerker hebben allebei de verantwoordelijkheid om zichzelf en elkaar te beschermen: ze lopen beiden het risico op arrestatie of een aangifte bij de politie wegens exhibitionisme.

Voorbeeld 4

BDSM in de dungeon

Een meesteres en een klant hebben een BDSM-sessie in de dungeon van de meesteres. Ze maken vooraf duidelijke afspraken over wat wel en niet kan en spreken een stopsignaal af. De handelingen hebben een zware fysieke impact en spelen met emotionele vernedering. Achteraf nemen ze de tijd voor nazorg en reflectie.

We beoordelen het gedrag van de meesteres.

Toestemming

Vooraf heeft de meesteres goede en duidelijke afspraken gemaakt met de klant. Beide partijen kennen elkaars grenzen en verwachtingen. **Er is wederzijdse toestemming.**

Vrijwilligheid

De meesteres maakt geen gebruik van dwang of manipulatie om de klant tot handelingen te dwingen waar die vooraf niet mee heeft ingestemd. **De vrijwilligheid is oké.**

Respectvolle overeenkomst

De meesteres houdt zich aan de afgesproken grenzen en zorgt ervoor dat de klant zich tijdens de sessie veilig voelt. Nadien neemt zij deel aan nazorg en reflectie, waarbij zij zorg toont voor het fysieke en emotionele welzijn van de klant. **Er is sprake van een respectvolle overeenkomst.**

Functioneringsniveau

De meesteres begrijpt de situatie, respecteert de grenzen van de klant en handelt volgens de afgesproken regels. Zij is zich bewust van wat veilig en aanvaardbaar is voor zowel zichzelf als voor de klant. **Haar functioneringsniveau is oké.**

Context

De sessie speelt zich af op de werkplek van de meesteres. De handelingen die zich afspelen, passen binnen de context van een BDSM-sessie. **De context is oké.**

Impact

Dankzij duidelijke afspraken en nazorg maken de meesteres en klant de kans op emotionele of psychologische schade zo klein mogelijk.

ALGEMEEN BESLUIT: GROENE VLAG

BDSM is zeer specifiek. Binnen BDSM zijn bepaalde handelingen mogelijk die in een andere situatie niet toelaatbaar zouden zijn. Zo kunnen BDSM-praktijken soms fysieke sporen nalaten (zoals roodheid, blauwe plekken, enz.), maar de betrokkenen ervaren dit niet als schadelijk, omdat het deel uitmaakt van een gecontroleerde en afgesproken ervaring. In het voorbeeld wordt alles duidelijk afgesproken. Na afloop wordt aandacht gegeven aan nazorg, reflectie en gesprek zodat de impact zo klein mogelijk is. Deze situatie is dus helemaal oké en krijgt **een groene vlag**.

Voorbeeld 5

Seks ruilen bij de dokter

Een sekswerker maakt een afspraak voor een soa-test en een gynaecologisch onderzoek. Ze gaat bij een dokter bij wie ze nog niet eerder geweest is. Wanneer ze in de onderzoeksstoel ligt, stelt ze voor om seks te ruilen voor de kost van het medisch onderzoek - iets wat ze al eerder deed met andere dokters. De arts weigert en legt uit dat dit niet gepast is in een medische context. De sekswerker is verbaasd, maar dringt niet verder aan.

 We beoordelen het gedrag van de sekswerker.

Toestemming

De sekswerker doet het voorstel en neemt het initiatief. Niets in dit voorbeeld geeft aan dat ze zonder instemming handelt. De dokter zegt duidelijk nee, en de sekswerker respecteert die beslissing. **De keuzes van beide personen worden gerespecteerd:** de sekswerker kiest ervoor om het voorstel te doen, en de dokter kiest ervoor om te weigeren.

Vrijwilligheid

De sekswerker doet een voorstel dat de dokter misschien vreemd vindt, maar ze dringt niet aan. Op deze manier wordt **de vrijwillige keuze van de dokter volledig gerespecteerd.**

Respectvolle overeenkomst

In het begin respecteert de sekswerker de professionele relatie tussen arts en patiënt niet. Het is echter de verantwoordelijkheid van de arts om die professionele grenzen te bewaken. Door te weigeren houdt de arts zich aan de regels en worden de afspraken die bij een medische consultatie horen alsnog gerespecteerd.

Functioneringsniveau

Het voorstel van de sekswerker om seksuele diensten te ruilen voor een consultatie, laat zien dat de sekswerker de regels en het professioneel kader van een doktersafpraak niet goed begreep. Het toont op dat moment weinig inzicht in wat wel en niet gepast is. Het functioneringsniveau van de sekswerker was op dat moment dus niet oké. Wel verbeterde dit toen de arts uitlegde dat dit niet gepast is en de sekswerker haar gedrag meteen aanpaste.

Context

In de medische context is het niet gepast om seksuele diensten aan te bieden. **Het voorstel is ongepast in de context.**

Impact

De arts kan hier een slecht gevoel aan overhouden of zich ongemakkelijk voelen bij het voorstel. Eventueel zorgt dit ervoor dat de arts op een negatieve manier gaat nadenken over sekswerk en sekswerkers op een andere manier gaat behandelen dan andere patiënten. **Dat is een mogelijke negatieve impact.**

Tegelijkertijd is het mogelijk dat de sekswerker iets bijleert over de gangbare normen in een medische praktijk. Dat kan ervoor zorgen dat de sekswerker dit in de toekomst minder snel of niet meer zal voorstellen aan artsen. **Dit is een mogelijke positieve impact.**

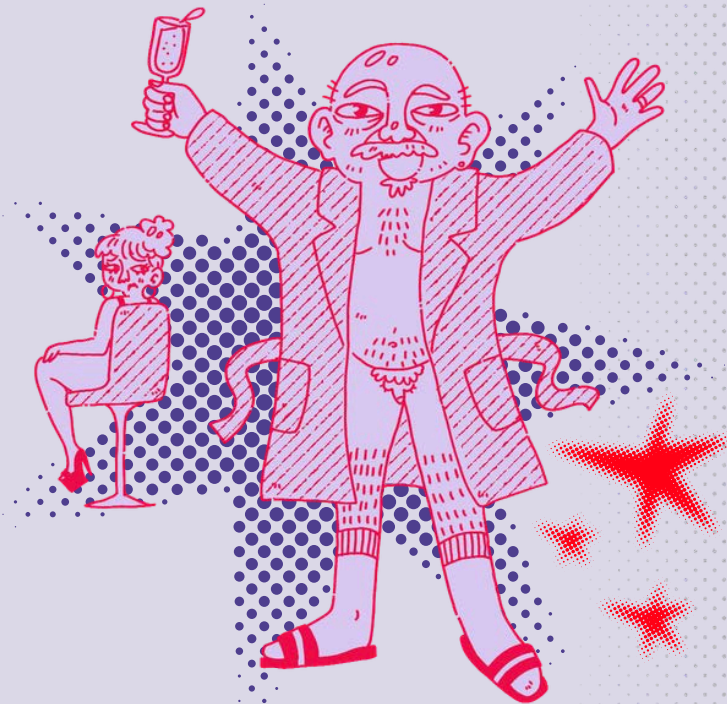
ALGEMEEN BESLUIT: GELE VLAG

De sekswerker stelt voor om seks te ruilen voor een gynaecologisch onderzoek. Het is mogelijk dat dit niet ongebruikelijk is voor de sekswerker, maar het is niet gepast in de medische context. Indien de arts het voorstel wel zou geaccepteerd hebben, dan kunnen we vraagtekens zetten bij de machtsverschillen tussen sekswerker en arts, maar dit is niet het geval. Deze situatie krijgt **een gele vlag**.

Voorbeeld 6

Werkgever in ongepaste kleding

Een mannelijke uitbater van een privéhuus verschijnt verschillende keren per dag in lingerie of kledij waar zijn geslachtsdelen duidelijk zichtbaar in zijn. Hij begeeft zich zo onder de sekswerkers die in zijn privéhuus werken. De uitbater is geen sekswerker. De sekswerkers durven niets zeggen uit angst om hun werkplek te verliezen.

We beoordelen het gedrag van de uitbater.

Toestemming

De uitbater vraagt niet aan zijn werknemers of het oké is voor hen dat hij zich zo toont aan hen. **Er is geen toestemming.**

Vrijwilligheid

Er is sprake van indirecte druk. De sekswerkers bevinden zich in een afhankelijkheidsrelatie ten opzichte van de uitbater en hij creëert mogelijk ook een sfeer van druk. De sekswerkers durven niets te zeggen uit angst om hun werkplek te verliezen. Daardoor is er een reële kans op negatieve gevolgen (secundair verlies) als zij hun grenzen aangeven. **Dat ondermijnt hun vrijwilligheid.**

Respectvolle overeenkomst

De uitbater is verantwoordelijk voor een veilige en professionele werkomgeving. Door in lingerie rond te lopen negeert hij de grenzen van de sekswerkers en creëert hij een onveilige werkplek. Sekswerkers zijn afhankelijk van de uitbater voor zowel hun werkplek als hun inkomen. Als ze protesteren, riskeren ze hun baan. Het bestaande machtsverschil speelt een grote rol in deze situatie. **Er is geen respectvolle overeenkomst.**

Functioneringsniveau

Als de uitbater niet doorheeft dat het ongepast is om in lingerie rond te lopen in het bijzijn van zijn werknemers, is het duidelijk dat hij de professionele regels en de persoonlijke grenzen van anderen niet goed begrijpt. **Zijn functioneringsniveau is dan niet oké.** Als de manager wel weet dat het ongepast is maar dit bewust negeert, is dat een teken dat hij zijn macht misbruikt om ongemak te veroorzaken en de controle over de sekswerkers te behouden. **Ook in dit geval is zijn functioneringsniveau niet oké.**

Context

In bepaalde contexten is het oké om naakt of uitdagend gekleed te gaan. Hier is dat niet het geval: zijn kledingkeuze is **niet gepast in een professionele context** waar hij geen sekswerker is. Aangezien hij geen seksuele dienst aanbiedt, is dit gedrag niet in lijn met de professionele rol die hij heeft als werkgever en beheerder.

Impact

De werknemers kunnen zich ongemakkelijk, angstig of onveilig voelen door de situatie. Als ze niet gemakkelijk kunnen veranderen van werkplaats (bijvoorbeeld omdat de locatie dicht bij hun woonplaats is, ze er goed verdienen, of er vaste klanten hebben), kunnen ze zich gevangen voelen. Ze kunnen zich verplicht voelen tot het aanvaarden van een situatie waar ze niet mee akkoord gaan. Dit kan hun welzijn negatief beïnvloeden. Het kan stress geven en een trigger zijn voor hevige emoties. De werkgever kan zelf ook een slechte reputatie krijgen, personeel verliezen of zijn werknemers demotiveren. Zijn gedrag kan dus ook voor zichzelf nadelige gevolgen hebben.

ALGEMEEN BESLUIT: RODE VLAG

De werkgever gebruikt geen expliciete dwang of chantage, maar de situatie is ernstig grensoverschrijdend. De werkgever vraagt niet om toestemming om zich op deze manier onder zijn werknemers te begeven. Door zijn hiërarchische positie heeft hij macht, en de sekswerkers zijn van hem afhankelijk voor hun werkplek, maar hij staat niet stil bij de impact die dit kan hebben op de werknemers.

Voorbeeld 7

Seks zonder bescherming

Een sekswerker met een latexallergie brengt steeds haar eigen latex-free condooms mee naar haar klanten. Bij de klant die ze deze avond ontmoet, is er een probleem: de latex-free condooms passen niet. De sekswerker geeft aan dat ze geen seks kan hebben met een klant zonder condoom. Samen met de klant beslist ze om seks te hebben zonder penetratie. Wanneer de sekswerker en de klant even later beide naakt in bed liggen en kussen, doet de klant toch aanstalten om haar te penetreren, zonder iets te zeggen of te vragen. De sekswerker is verrast, verweert zich niet, blijft hem kussen en laat het toe. Achteraf denkt ze dat ze het toeliet omwille van de charmes van de klant, maar ze heeft bijzonder veel spijt van wat er gebeurd is. Ze heeft ook schrik voor gevolgen voor haar gezondheid.

 We beoordelen het gedrag van de klant.

Toestemming

De klant heeft afgesproken met de sekswerker dat er geen penetratie zou zijn. Later doet hij het toch, zonder erover te spreken en zonder toestemming te vragen. De sekswerker krijgt de kans niet om toe te stemmen of om te weigeren. Het feit dat de sekswerker zich niet verweert, **betekent niet dat ze toestemming geeft.**

Vrijwilligheid

De sekswerker laat het gebeuren. Achteraf geeft ze aan dat ze dit mogelijk toeliet door de charmes van de klant en dat ze spijt heeft van wat er gebeurd is. Dit wijst erop dat er mogelijk sprake is van indirecte druk, en van een keuze die wordt beïnvloed door het vermijden van negatieve gevolgen (secundair verlies), zoals het niet willen verliezen van de connectie of de sfeer met de klant. **De vrijwilligheid is niet oké.**

Respectvolle overeenkomst

De afspraken die op voorhand zijn gemaakt tussen de sekswerker en de klant, worden door de klant niet gerespecteerd. Hij negeert de professionele voorwaarden die door de sekswerker zijn gesteld. **Er is geen respectvolle overeenkomst.**

Functioneringsniveau

De klant begrijpt de situatie en de afgesproken grenzen duidelijk, maar kiest ervoor deze te negeren. Zijn gedrag toont slecht beoordelingsvermogen en een gebrek aan respect voor wederzijdse toestemming, waardoor de sekswerker zowel fysiek als emotioneel risico loopt. **Het functioneringsniveau is niet oké.**

Context

De seks speelt zich af in de juiste context: in bed, bij de klant, bij de sekswerker of in een hotelkamer. **De context is oké.**

Impact

De sekswerker heeft veel spijt en heeft schrik voor haar gezondheid. Ze begrijpt niet waarom ze zich niet verweerd heeft, geeft zichzelf de schuld en is emotioneel van streek. **Dit is een negatieve impact.** De impact voor de klant kan ook erg negatief zijn: mogelijk ontstaan er gevoelens van spijt of schaamte, en er zijn

gezondheidsrisico's. Het gaat bovendien om seks zonder toestemming, wat betekent dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit (zie kader) **en dus juridische gevolgen kan ondervinden.**

ALGEMEEN BESLUIT: ZWARTE VLAG

De sekswerker denkt later terug aan deze situatie en gaat ervan uit dat zij een verantwoordelijkheid had : ze had zich moeten verzetten. Dat klopt niet. Wanneer we deze situatie bekijken vanuit het standpunt van de klant, zien we dat er sprake was van heel ernstig grensoverschrijdend gedrag. Er was geen toestemming en (dus) geen vrijwilligheid, de klant kende de regel maar besloot deze niet te respecteren en de impact is zeer negatief. Door misbruik te maken van de situatie, is er duidelijk machtsmisbruik.

In sekswerk moeten afspraken op voorhand duidelijk zijn en nageleefd worden. Er was geen toestemming voor penetratie en ook niet voor onbeschermd seks. Een klant moet zich houden aan de gemaakte afspraken en niet zomaar aannemen dat iets oké is zonder expliciete bevestiging. Om al deze redenen is het gedrag van de klant heel ernstig grensoverschrijdend.

Seks zonder toestemming

We hebben al benadrukt dat het Vlaggensysteem geen bestraffend instrument is, maar een manier om een gesprek op gang te brengen of een manier om na te denken over situaties waarvan je denkt dat die grensoverschrijdend waren. Het is een manier om van grensoverschrijdend gedrag naar gezond gedrag te evolueren, en om te leren hoe je dat best doet. Het doel is om bij te leren en om inzicht te krijgen. Het houdt geen rekening met de wetgeving of andere normatieve beoordelingen.

Weet wel dat seksuele handelingen zonder toestemming altijd strafbaar zijn. Penetratieve seks zonder toestemming (zoals in het laatste voorbeeld) staat gelijk aan verkrachting. De wet is heel duidelijk: het is niet omdat iemand zich niet heeft verweerd, dat dit betekent dat die persoon akkoord gaat.

Over sekswerk is de wetgeving ook erg duidelijk: de sekswerker geeft toestemming indien er betaald wordt. Weigert de klant te betalen of annuleert die achteraf de online betaling, dan is er geen sprake van toestemming. Seks zonder toestemming is verkrachting. Dit is een fundamentele wettelijke bescherming en verschillende klanten zijn hier al voor veroordeeld.

Voorbeeld 8

Drugs en onverwachte wurgseks

Een klant stelt voor om harddrugs te gebruiken tijdens een date op hotel. De sekswerker stemt toe. De date verloopt wilder dan verwacht en de klant verrast de sekswerker met harde wurgseks, waarmee de klant de sekswerker alle bewegingsvrijheid afneemt. Beiden krijgen een orgasme, dus veronderstelt de klant dat er toestemming was. Maar achteraf ervaart de sekswerker naast opwinding ook verwarring, angst en schaamte.

We beoordelen het gedrag van de klant.

Toestemming

De klant stelt voor aan de sekswerker om samen drugs te gebruiken. De sekswerker stemt hiermee in. De klant vraagt echter geen toestemming om wurgseks, waardoor de sekswerker geen kans krijgt dit te weigeren of ermee in te stemmen. **De toestemming is niet oké.**

Vrijwilligheid

De sekswerker wordt verrast en heeft geen mogelijkheid meer om te reageren of zich te verzetten wanneer de klant begint met wurgseks. Er is duidelijk sprake van dwang in deze situatie. **Er is geen vrijwilligheid.**

Respectvolle overeenkomst

De sekswerker stemt ermee in om drugs te gebruiken en deel te nemen aan seksuele activiteiten, maar er was vooraf geen afspraak over harde sekspraktijken, zoals wurgseks. Bij harde seks zijn wederzijdse toestemming en duidelijk communicatie over grenzen cruciaal. De klant handelt zonder toestemming te vragen voor deze specifieke handelingen. **Er is geen respectvolle overeenkomst.**

Functioneringsniveau

De klant erkent de grenzen van de sekswerker niet en gaat ervan uit dat er toestemming is - alleen op basis van fysieke reacties (zoals een orgasme). Dit toont slecht beoordelingsvermogen en een gebrek aan begrip van geïnformeerde, voortdurende toestemming, vooral bij harde sekspraktijken. Het kan zijn dat de klant tijdelijk niet in staat was de regels te begrijpen of te respecteren door het gebruik van hard drugs. Drugs kunnen het beoordelingsvermogen aantasten en het inlevingsvermogen verminderen, waardoor iemand de grenzen van een ander negeert. Dit is geen excuus. **Het functioneringsniveau van de klant is niet in orde.**

Context

De seks speelt zich af in de juiste context: in bed, bij de klant, bij de sekswerker of in een hotelkamer. In een private setting. **De context is oké.**

Impact

Wurgseks zonder voorafgaande toestemming of afspraken kan zowel ernstige lichamelijke als psychologische gevolgen hebben. Het kan traumatisch zijn. De klant doet aan wurgseks met de sekswerker, waardoor die zich achteraf verward, angstig en beschaamd kan voelen. De sekswerker is ook verward over de eigen lichamelijke reactie: een orgasme, terwijl de situatie erg bedreigend was. De sekswerker kan het vertrouwen verliezen in de reacties van het eigen lichaam. **De potentiële impact is erg negatief.**

ALGEMEEN BESLUIT: ZWARTE VLAG

Wurgseks is enkel mogelijk wanneer het veilig kan gebeuren: vooraf worden afspraken gemaakt, er worden grenzen aangegeven, een stopwoord is nodig. In deze situatie werd de sekswerker verrast. De bewegingsvrijheid werd afgenomen. Er is geen toestemming en geen vrijwilligheid.

Het voorbeeld toont ook aan dat druggebruik in sekswerk gevaarlijk kan zijn. Net als alcohol, kunnen drugs het beoordelingsvermogen aantasten. Sommige drugs tasten de empathie aan: je kan je minder goed inleven in de ander, je kan de grenzen van de ander niet meer zo goed inschatten of je kiest ervoor om die niet te respecteren. Wurgseks kan ook, indien het slecht wordt gedaan met weinig ervaring, zware lichamelijke letsels tot gevolg hebben. Denk maar aan nekletsels.

Het gedrag van de klant is om deze redenen heel ernstig grensoverschrijdend.

Voorbeeld 9

Dreigen met het verspreiden van seksueel expliciet materiaal

Een sekswerker krijgt ruzie met een collega. De ruzie escaleert en de collega dreigt de online advertenties van de sekswerker, waarop de sekswerker halfnaakt en herkenbaar te zien is, naar de ouders, broers en zussen van de sekswerker te sturen. Zij zijn er niet van op de hoogte dat die sekswerk doet.

We beoordelen het gedrag van de collega.

Toestemming

De sekswerker heeft geen toestemming gegeven om diens foto's te gebruiken of te verspreiden. De collega dreigt om iets te doen dat de sekswerker niet wil. **Er is dus geen sprake van toestemming.**

Vrijwilligheid

De collega dreigt om iets te doen dat de sekswerker niet wil. **Er is dus geen sprake van vrijwilligheid.**

Respectvolle overeenkomst

Dit conflict vindt niet plaats binnen de context van een professionele overeenkomst, dus dit criterium is hier niet relevant.

Functioneringsniveau

“Outing” is het bekendmaken dat iemand aan sekswerk doet. Wanneer dit gebeurt zonder toestemming van die persoon, wordt het beschouwd als schadelijk en een ernstige schending van de privacy. Het is een gouden regel onder sekswerkers dat je dit niet doet. De collega weet dit, en gaat alsnog deze gouden regel opzettelijk doorbreken om de sekswerker te kwetsen. **Het functioneringsniveau is niet oké.**

Context

De ruzie en de dreigementen blijven beperkt tot beide sekswerkers. Op dit moment **speelt zich niets af dat ongepast zou zijn in de context.** Dat verandert uiteraard op het moment dat de collega de naaktfoto's zou doorsturen naar de familie van de sekswerker. Dan wordt de privacy van de sekswerker ernstig geschonden.

Impact

Dreigen met “outing” kan voor erg veel stress en angst zorgen. De mogelijke impact van wat de collega doet, **is erg negatief voor de sekswerker.** De collega kan zichzelf ook heel wat schade berokkenen. Wat die doet, kan sociale relaties schaden. Ook kan de sekswerker klacht indienen. Er zijn dus juridische gevolgen mogelijk. **De mogelijke impact voor de collega is dus ook negatief en groot.**

ALGEMEEN BESLUIT: RODE VLAG

“Outing”, het onthullen van iemands betrokkenheid bij sekswerk, kan bijzonder ernstige gevolgen hebben wanneer dit zonder toestemming gebeurt, zoals schaamte en uitsluiting door vrienden of familie. Niet enkel collega-sekswerkers, ook ontevreden klanten durven te dreigen met het verspreiden van je naaktfoto's naar vrienden of familie. Zowel wat toestemming, vrijwilligheid en voornamelijk impact betreft, is deze situatie ernstig grensoverschrijdend. Het blijft echter bij dreiging. Indien dit effectief zou gebeuren, zou het als een zwarte vlag worden beoordeeld.

Belaging en het verspreiden van beelden

Het Vlaggensysteem dient ertoe om een gesprek op gang te brengen over grensoverschrijdend gedrag. In bepaalde gevallen zal dit niet lukken en moeten eventueel stappen genomen worden, bijvoorbeeld om iemand ervan te weerhouden om beelden van je te verspreiden.

Wanneer iemand dreigt met het verspreiden van je beelden, kan dit vervolgd worden. Het valt onder de wettelijke definitie van belaging. Iemand belaagt je wanneer die persoon weet dat wat die doet, jouw rust ernstig verstoort.

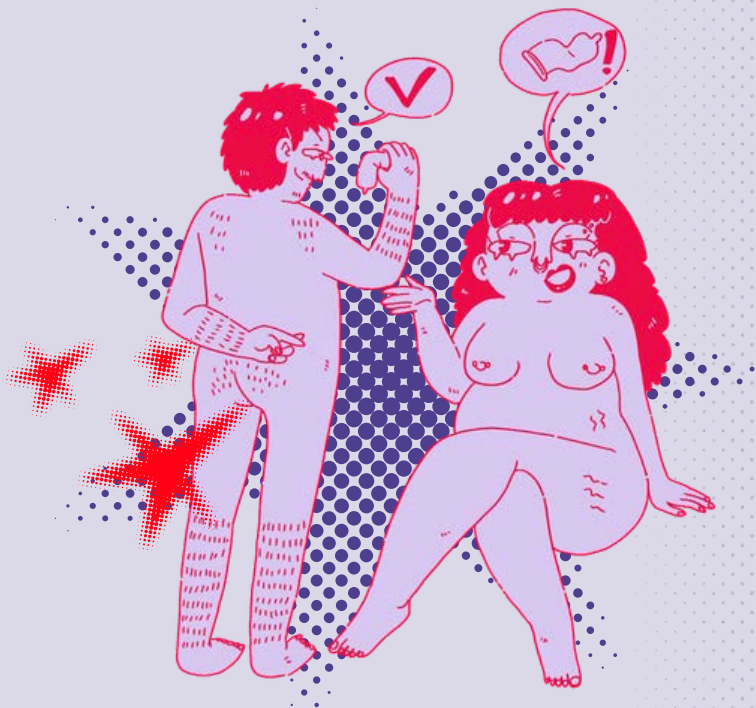
Wanneer iemand ertoe overgaat je foto's te verspreiden, weet dan dat die hiervoor kan vervolgd worden. Telkens wanneer iemand zonder je toestemming foto's, video's of geluidsopnames verspreidt waarop je ontbloot bent en/of een expliciete seksuele handeling stelt, dan is er sprake van een misdrijf. Het maakt niet uit of ingestemd hebt met het maken van de opnames. Verzamel bewijsmateriaal en stap naar de politie.

Bekijk onze Zelfverdedigings-zine over doxxing voor meer informatie.

Voorbeeld 10

Stealthing (het stiekem afdoen van een condoom)

Een klant ontmoet een sekswerker bij de klant thuis. Klant en een sekswerker stemmen in met veilige seks. Tijdens de seks doet de klant zonder toestemming zijn condoom uit, zonder dat de sekswerker dit merkt.

 We beoordelen het gedrag van de klant.

Toestemming

Het condoom wordt zonder medeweten en zonder goedkeuring van de sekswerker verwijderd. De sekswerker wordt niet op de hoogte gebracht van wat de klant van plan is. De sekswerker krijgt dus niet de mogelijkheid om uit vrije wil toe te stemmen. Er is sprake van misleiding. **Er is dus geen toestemming.**

Vrijwilligheid

Er is geen druk of dwang.

Respectvolle overeenkomst

Ze hadden afgesproken om beschermd seks te hebben. Deze afspraak wordt niet gerespecteerd. **Er is geen respectvolle overeenkomst.**

Functioneringsniveau

De klant is in staat om de algemene regels van de transactie (seks met condoom) te begrijpen en te bespreken. Toch overtreedt hij opzettelijk de regel. Zijn gedrag toont een gebrek aan respect voor wederzijdse toestemming en brengt de sekswerker in ernstig fysiek en emotioneel gevaar. **Het functioneringsniveau is niet aanvaardbaar.**

Context

De activiteit vindt plaats bij de klant thuis, op een plek waar dit gepast is.

Impact

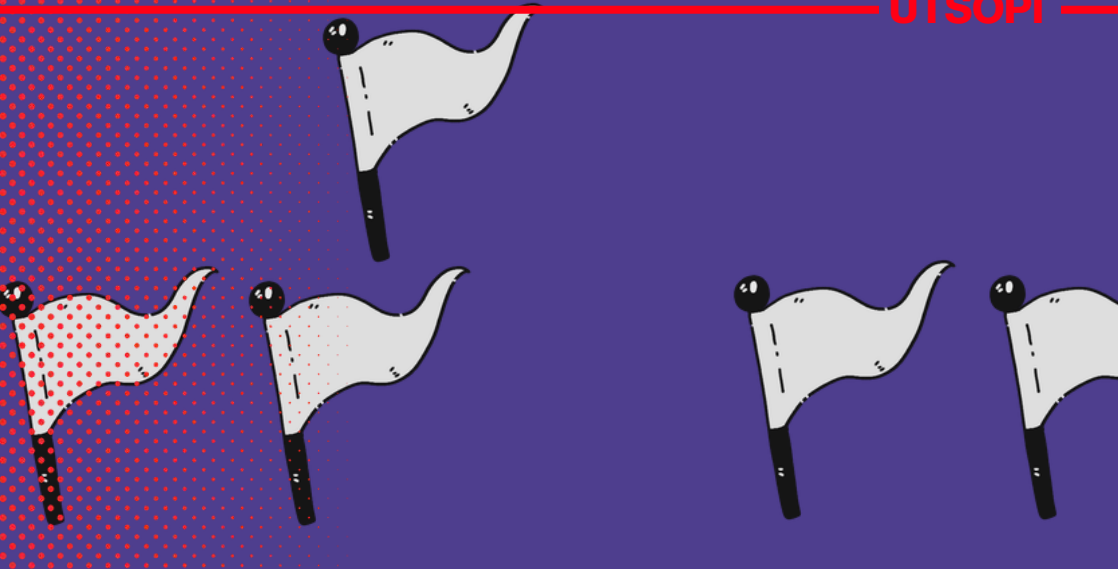
Bij seks zonder condoom is er een risico op seksueel overdraagbare aandoeningen (chlamydia, syfilis, gonorrhoe). Ook is er kans op HIV of op ongewenste zwangerschap. De klant stelt de sekswerker bloot aan dit risico. Wat gebeurt, kan traumatisch zijn voor de sekswerker. De klant neemt ook een gezondheidsrisico. Bovendien kan de sekswerker klacht indienen tegen de klant. Er zijn dus potentieel juridische gevolgen. **De potentiële impact is enorm.**

ALGEMEEN BESLUIT: ZWARTE VLAG

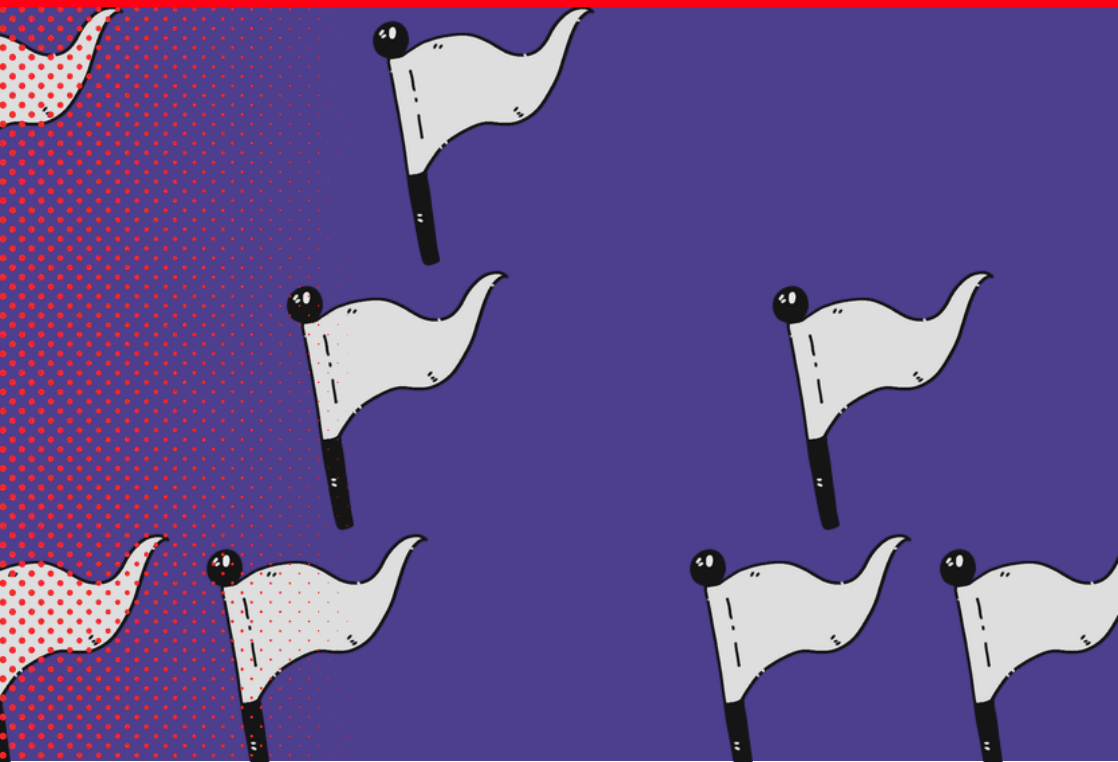
Door het condoom te verwijderen, schendt de klant zowat alle criteria van het Vlaggensysteem. Dit gedrag kan traumatisch zijn voor de sekswerker. Het brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Er is geen sprake van toestemming, dus ook niet van vrijwilligheid.

Wat de klant doet, is ook strafbaar. Maar voor sekswerkers kan de drempel om naar de politie of een arts te stappen hoog zijn. Er is de vrees om te moeten spreken over de activiteit, de vrees om uit de anonimiteit te stappen als sekswerker. Dit maakt sekswerker en klant erg ongelijkwaardig. Het gedrag van de klant is onaanvaardbaar en verdient **een zwarte vlag**.

NAWOORD

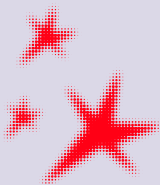

De kans is bijzonder groot dat je ooit met grensoverschrijdend gedrag geconfronteerd wordt. Soms ben je het slachtoffer van dit gedrag, maar je kan ook zelf grensoverschrijdend gedrag vertonen.

Grensoverschrijdend gedrag is alomtegenwoordig. Niet elke vorm van grensoverschrijdend gedrag is een misdrijf. We zijn niet altijd even gevoelig voor de grenzen van anderen. Soms ontstaan negatieve ervaringen door misverstanden. Soms door een gebrek aan communicatie. In zulke gevallen is er niet altijd een duidelijk te onderscheiden pleger en slachtoffer.

Het is belangrijk dat we erover kunnen praten, dat we erover leren praten, dat we het leren begrijpen. Zo kunnen we ervoor zorgen dat het steeds minder voorkomt. Het Vlaggensysteem voor sekswerk helpt om dat gesprek te starten. Het is niet alleen bedoeld voor sekswerkers, maar ook voor klanten en voor hulpverleners. Het dient om situaties apart te bespreken en te verduidelijken.

Toch is het belangrijk om te onthouden: jouw beleving van een situatie is belangrijk en betekenisvol. Er is geen reden om te twijfelen aan hoe je een situatie ervaart. Je kan altijd psychologische en medische hulp vragen. Wat als grensoverschrijdend gedrag wordt gezien, verschilt per persoon. Iedereen heeft eigen grenzen, en die zijn niet altijd makkelijk te herkennen. Het Vlaggensysteem biedt een objectief kader, maar het is ook belangrijk om naar je eigen gevoel te luisteren. Gebruik deze gids om je grenzen beter te begrijpen en ermee om te gaan in je werkpraktijk.

UTSOPI, Aarschotstraat 208, 1030 Schaarbeek, België.
utsopi.be

